

การประยุกต์หลักพุทธธรรม และการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างคามนิยม ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช*

APPLICATION OF BUDDHIST PRINCIPLES AND THE POLITICAL COMMUNICATION TO PROMOTE TO BUILD POPULARITY IN LOCAL ELECTIONS IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ธีรยุทธ ชะนิล, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า

Teerayuth Chanil, Apinyar Chatchorfa

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: samuckasnin@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาสภาพทั่วไปของการสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น 2. ศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และ 3. ศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 กับ การสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เป็นการวิจัยแบบ ผสานวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพทั่วไปของการสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของ นักการเมือง การสื่อสารทางการเมืองส่งผลต่อการสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับ คือ ด้านผู้ส่งสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านสาร และด้านผู้รับสาร ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ส่งผลต่อการสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยเรียงลำดับ คือ ด้านมัตตัญญูตา รู้จักประมาณ ด้านกาลัญญูตา รู้จักกาลเวลา ด้านอัตตัญญูตา รู้จักตน ด้านปริสัญญูตา รู้จักชุมชน สังคม และด้านธัมมัญญูตา รู้จักเหตุ สามารถพยากรณ์การสร้างคามนิยมในการเลือกตั้งระดับ

*Received September 22, 2023; Revised October 4, 2023; Accepted October 9, 2023

ท้องถิ่นได้ 3. การนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองเพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การรับรู้ความสำคัญ เหตุผลของการที่ต้องมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ประเมินผลและการดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้

คำสำคัญ: หลักสัพปุริสธรรม 7; การสร้างความนิยม; การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the general condition of applying Buddhist principles to promote politicians' popularity in local elections in Nakhon Si Thammarat Province; 2. To study the factors affecting the politicians' communication in politics to build popularity in local polls in Nakhon Si Thammarat Province, and 3. To study the guidelines of applying Buddhist principles to promote politicians' popularity in regional elections in Nakhon Si Thammarat Province by applying Sappurisa-dhamma, conducted by mixed methods. The quantitative research data was collected by using a questionnaire from 400 samples. The statistic package program analyzed the data. The qualitative research data were collected from 18 key informants through a structured, in-depth interview and analyzed using the content analysis technique.

The research results were as follows: 1. The general condition of popularity in local elections was overall high. 2. education was the first important thing for people; its purpose was to enhance public benefits, followed by political participation channels, policy processes, and representation. It shows good political consciousness, resulting in the popularity of local elections. 2. Political communication was affected by the popularity of local elections in Nakhon Si Thammarat province, with statistical significance at the level of .001, sorted by aspects: sender, channel, message, and receiver, respectively. The seven Sappurisa-dhamma affected the popularity in local elections in Nakhon Si Thammarat Province with statistically significant levels at .001 and .05, sorted by aspects as follows: Mattannuta, the knowing of moderation, Kalannuta, the knowing of time, Attannuta, the knowing of oneself, Parisannuta, the knowing of the populated

communities, and Dhammannuta, the knowing of causes, respectively. 3. An application of Buddhist principles to promote politicians' popularity in local elections in Nakhon Si Thammarat Province was knowing how important the reasons for local elections, knowing of existing roles and responsibilities, knowing of principles of situations of local problems evaluation and problems solving, knowing the evaluated and the process of local problem-solving process.

Keywords: The seven Sappurisa-dhamma; Popularity Building; Local election

บทนำ

การเมืองภาคพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน นับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นการเคลื่อนไหวของภาคราชการภาคธุรกิจและการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม จึงมีความปรารถนาค้ำค้ำคลึงกัน นั่นคือการติดต่อสื่อสารกับประชาชนและสาธารณชน ซึ่งหมายถึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้หรือมีช่องทางในการสร้างความรู้ความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารกับสาธารณชน สื่อถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำหน้าที่เสนอข้อมูลข่าวสาร ที่ส่งผลและมีอิทธิพลต่อผู้ที่รับสาร ทำให้ผู้คนจำนวนมากสามารถรับรู้เรื่องราวในแง่มุมที่หลากหลายได้ในหลายรูปแบบยุคสมัยปัจจุบันได้ก้าวสู่ช่วงเวลาของการเชื่อมต่อทั้งโลกแบบไร้ขอบเขต เป็นยุคสมัยของการเปลี่ยนผ่านจากการสื่อสารทางเดียวสู่การสื่อสารสองทาง ซึ่งแทบจะทุกภาคส่วนของสังคมล้วนเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคสมัยของสื่อใหม่ ซึ่งเข้ามามีบทบาทอย่างสูงในการชี้แนะทิศทางต่าง ๆ ของสังคมโลก ให้เป็นไปในทางใดทางหนึ่งได้อย่างง่ายดาย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2532)

การเมืองของไทยอยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ที่หลากหลาย ทั้งการเปลี่ยนผู้นำซึ่งมีแนวคิดในการบริหารประเทศที่แตกต่างกันทำให้มีผลกระทบต่อการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างชัดเจน นักการเมืองในท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์โดยเฉพาะกลยุทธ์ในการสื่อสารทางการเมืองซึ่งเป็นที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นและมีความศรัทธาในภาวะความเป็นผู้นำของนักการเมืองในแต่ละคน รวมถึงการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่นยังเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่น สามารถรับรู้ถึงความต้องการของประชาชน อันจะนำไปสู่การตอบสนองได้อย่างเหมาะสมเมื่อเข้าสู่ตำแหน่ง การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเข้มข้นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกระบวนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เช่น กระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและกลยุทธ์การสื่อสารแบบใหม่ คือ การใช้อินเทอร์เน็ต Facebook Instagram เป็นต้น (บาว นาค,

2552) การสร้างภาพลักษณ์ของตัวนักการเมือง การเสริมสร้างการเมืองภาคพลเมืองให้มีความเข้มแข็ง และพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองในแต่ละฝ่ายที่ขับเคลื่อนและต่อสู้ทางด้านความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญ และทำอย่างไรจึงจะนำไปสู่ความสามัคคีของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการพัฒนาและเรียนรู้ประชาธิปไตยในสังคมไทยให้เกิดขึ้น

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการแข่งขันทางการเมืองค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางของภาคใต้เชื่อมต่อกับภาคเศรษฐกิจในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้บริหารเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาข้อมูลทั่วไปจากการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ผ่านมาในช่วงที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการแข่งขันค่อนข้างสูง และมีความเข้มข้นเนื่องจากมีผู้สมัครลงแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งจำนวนมาก บรรดาผู้สมัครมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยการลงพื้นที่ที่แนะนำตัวเอง และแนะนำนโยบายของตนให้ประชาชนรู้จัก ผ่านรูปแบบการประชาสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างคึกคัก เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในวันเลือกตั้ง การแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้นหลัก ๆ ยังคงเป็นการแข่งขันกันระหว่างตระกูลเดิมเพียงไม่กี่ตระกูล ที่มีอิทธิพลในพื้นที่มาอย่างยาวนาน ซึ่งอิทธิพลสำคัญของนักการเมืองท้องถิ่นนี้ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทั้งกับการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เนื่องจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในครั้งนี้นักกลุ่มหัวคะแนน และฐานเสียง ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเดียวกันจะเป็นกลุ่มเดียวกันกับการเลือกตั้งระดับชาติ และเมื่อเปรียบเทียบการเลือกตั้งครั้งนี้กับการเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมา ซึ่งบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองระดับชาติแบบไม่เป็นทางการ คือ ไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองโดยตรง แต่ผู้สมัครส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนในพรรคการเมืองระดับชาติ โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ 1. ตัวบุคคลและความเป็นทายาททางการเมือง 2. นโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำเสนอ 3. การสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ กลุ่มการเมืองท้องถิ่น และความเชื่อมโยงกับกลุ่มการเมืองระดับชาติ 4. รูปแบบการรณรงค์หาเสียง และ 5. การซื้อเสียง (สุภาภาญจน์ ชัยฤกษ์ และคณะ, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย ในเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรม และการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อที่จะทราบถึงวิธีการในการสื่อสารทางการเมือง ที่นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้เป็นเทคนิคและวิธีการในการนำเสนอแนวทางการทำงานด้านการเมืองท้องถิ่นสู่ประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่ง

ได้รับการยอมรับการสนับสนุนและการคัดเลือกจากประชาชน เพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนในการใช้อำนาจบริหารและผู้นำของประชาชนในพื้นที่ นำปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนเข้าไปแก้ไข ปรับปรุง หรือประสานงานกับภาคการเมืองระดับชาติ เพื่อสร้างความชอบธรรมทางด้านงบประมาณและการกระจายความเจริญให้กับจังหวัด นครศรีธรรมราช การที่นำหลักพุทธธรรม หรือหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ อาจเป็นเรื่องที่ดีขึ้นอีกระดับหนึ่งโดยใช้หลักภูมิธรรม เป็นหลักธรรมที่หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องเจริญ คุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2559) และเพื่อให้อยู่บนพื้นฐานของหลักการทางพุทธศาสนา รวมทั้งเป็นการพัฒนาให้ เป็นไปในรูปแบบที่ชัดเจนขึ้น และนำไปปฏิบัติซึ่งอยู่ในกรอบหรือบนพื้นฐานที่ได้รับการถ่ายทอดอย่างเหมาะสมและมีความสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์นั้น โดยต้องสังเกตว่ามี ตรงตามสิ่งที่ต้องการหรือไม่กับการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร เพื่อฝึกฝนปฏิบัติด้วยเน้น พัฒนา (สุรวุฒ ฒ ระนอง, 2566) ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อที่จะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางต้นแบบในการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการเมืองในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไปได้ อันจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองที่สร้างสรรค์และส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ที่จะทำให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถทำงานเพื่อประชาชนได้อย่างสมบูรณ์ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 กับการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 808,647 คน

(สำนักงานสถิติจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2564) ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร่ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย นักวิชาการการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นักวิชาการด้านสื่อสารการเมือง นักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่น และนักการเมืองท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น 18 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ส่วน คือ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. การสื่อสารทางการเมือง SMCR 3. หลักสัปปุริสธรรม 7 และ 4. ความนิยมในการเลือกตั้ง ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 23 อำเภอ จำนวน 400 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาข้อมูลจากเอกสาร นโยบายที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อยืนยันผลการศึกษาเชิงปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในประเด็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ประชาชนให้ความสำคัญ เป็นการตระหนักถึงผลประโยชน์ต่อส่วนรวม รองลงมาคือการขยายช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านนโยบายสาธารณะ และด้านความเป็นตัวแทน แสดงถึงจิตสำนึกทางการเมืองที่ดีส่งผลให้เกิดความนิยมในการเลือกตั้งท้องถิ่นได้ โดยสภาพทั่วไปของการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.53) และอยู่ในระดับ

ปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการขยายช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านนโยบายสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} =3.50, S.D.=0.56, (\bar{X} =3.50, S.D.=0.56 ตามลำดับ) และด้านความเป็นตัวแทน (\bar{X} =3.44, S.D.=0.58) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 การสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง	B	Std Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.744	.165		4.514***	.000
ด้านผู้ส่งสาร (X11)	.243	.030	.346	8.104***	.000
ด้านสาร (X12)	.190	.030	.240	6.276***	.000
ด้านช่องทางการสื่อสาร (X13)	.176	.028	.268	6.319***	.000
ด้านผู้รับสาร (X14)	.172	.030	.214	5.652***	.000

Multiple R = .672^d, R Square = .451, Adjusted R Square = .446, Std. Error = .273

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 1 พบว่า การสื่อสารทางการเมืองทั้ง 4 ด้าน มีผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 45.1 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า ด้านผู้ส่งสาร สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ ด้านช่องทางการสื่อสาร สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 26.8 ด้านสาร สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 24.0 และด้านผู้รับสาร สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 21.4 โดยมีสมการดังนี้

$$\hat{Y} = .744 + .243X_{11} + .190X_{12} + .176X_{13} + .172X_{14}$$

$$Z = .774 + .346X_{11} + .268X_{13} + .240X_{12} + .214X_{14}$$

สมมติฐานที่ 2 หลักสัปปริสรรณ 7 อย่างน้อย ๑ ด้าน มีผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 หลักสัปปริสรรณ 7 ที่ส่งผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

หลักสัปปริสรรณ 7	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.343	.145		9.272***	.000
ด้านมัตตัญญาตา รู้จักประมาณ (X24)	.197	.034	.330	5.751***	.000
ด้านกาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา (X25)	.189	.034	.239	5.555***	.000
ด้านปริสัญญาตา รู้จักชุมชน สังคม (X26)	.139	.028	.212	4.987***	.000
ด้านอัตตัญญาตา รู้จักตน (X23)	.123	.034	.215	3.648***	.000
ด้านธัมมัญญาตา รู้จักเหตุ (X21)	-.055	.026	-.084	-2.122*	.034

Multiple R = .679e, R Square = .462, Adjusted R Square = .455, Std. Error = .270

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักสัปปริสรรณ ๕ ด้าน มีผลต่อการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 46.2 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า ด้านมัตตัญญาตา รู้จักประมาณ สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 33.0 รองลงมาคือ ด้านกาลัญญาตา รู้จักกาลเวลา สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 23.9 ด้านอัตตัญญาตา รู้จักตน สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 21.5 ด้านปริสัญญาตา รู้จักชุมชน สังคม สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 21.2 และด้านธัมมัญญาตา รู้จักเหตุ สามารถพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 0.84 โดยมีสมการดังนี้

$$\hat{Y} = 1.343 + .197X24 + .189X25 + .139X26 + .123X23 - .055X21$$

$$Z = 1.343 + .330X24 + .239X25 + .215X23 + .212X26 - .084X21$$

การประยุกต์หลักพุทธธรรม และการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีการประยุกต์ใน 7 ด้าน คือ 1. ด้านธัมมัญญาตา การรับรู้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร รับรู้เหตุผลของการที่

ต้องมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น 2. ด้านอัตถิยัญตา การรู้ว่าเลือกตั้งท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องอะไร 3. ด้านอัตตัญญา การรับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่มีอยู่ 4. ด้านมัตตัญญา การรู้หลักการประเมินสถานการณ์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 5. ด้านกาลัญญา การรู้จักประเมินและบริหารเวลาในการดูแลท้องถิ่นให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ 6. ด้านปริสัญญญา การรู้จักความต้องการของชุมชนหรือประชาสังคมในท้องถิ่น และ 7. ด้านปุคคลัญญา การรู้จักประชาชนในท้องถิ่น คนในบังคับบัญชาหรือเครือข่ายที่ต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งการประยุกต์หลักสัปปุริสธรรม 7 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=0.34$) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน โดยมีด้านธัมมัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพทั่วไปของการสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยอยู่ในระดับมาก 1 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1. ด้านความเป็นตัวแทน 2. ด้านการขยายช่องทางความร่วมมือร่วมทางการเมือง 3. ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และ 4. ด้านนโยบายสาธารณะ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่า การสร้างการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ประชาชนให้ความสำคัญในประเด็นการเมืองท้องถิ่น ความต้องการสร้างการตระหนักรู้และเข้าใจประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของส่วนรวม อันจะทำให้เกิดเป็นจิตสำนึกทางการเมืองที่ดีได้ และเกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดคล่องกับงานวิจัยของประคอง มาโต (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้บริหารเมืองในจังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัย พบว่า สภาพทั่วไปความนิยมทางการเมืองโดยนักการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติดังนี้คือ การทำประโยชน์มีสถานะทางสังคม การอบรมให้ความรู้ประชาชน มีนิสัยที่ดี มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์และมีความสัมพันธ์กับเครือข่าย

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางสื่อสาร การสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช มี 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการสื่อสารทางการเมืองสามารถร่วมกันพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 45.1 และปัจจัยหลักสัปปุริสธรรม 7 ที่ส่งผลต่อความนิยมในการ

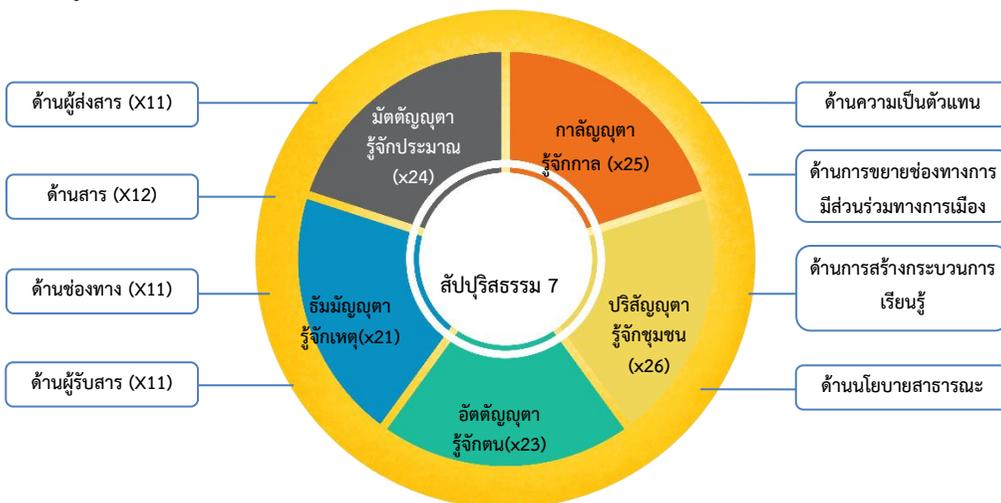
เลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยปัจจัยหลักสี่ประการ 7 สามารถร่วมกันพยากรณ์การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ร้อยละ 46.2 แสดงให้เห็นว่าทั้งการสื่อสารทางการเมืองและหลักสี่ประการ 7 เป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจในการอธิบายความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเอกกวิน ปิยวิโร (อะซิม) (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักพุทธธรรมมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช 1. ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การแสดงความเห็นทางการเมืองยุคเก่าใช้การสนทนาและในยุคใหม่แสดงความเห็นผ่านสื่อสารสังคมออนไลน์ 2. ด้านความสนใจการบริหารงานของรัฐบาลและนักการเมืองประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชติดตามข้อมูลข่าวสารตามยุคสมัย และข้อมูลแบบวัฒนธรรมร่วมสมัยผ่านสื่อสารสังคมออนไลน์ 3. ด้านความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ทางการเมืองและสังคม ประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความรู้ความเข้าใจสิทธิหน้าที่ทางการเมืองและสังคมแตกต่างกันออกไปตามความรู้และระดับการศึกษา มีการใช้สิทธิหน้าที่ของตนตามพื้นฐาน 4. ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้นประชาชนให้ความร่วมมือกับภาครัฐและนักการเมืองเพื่อพัฒนาสังคมของตน

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมและการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีการประยุกต์ใน 7 ด้าน คือ 1. ด้านธัมมัญญตา การรับรู้ว่าเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร รับรู้เหตุผลของการที่ต้องมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น 2. ด้านอัทธัญญตา การรู้ว่าเลือกตั้งท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องอะไร 3. ด้านอิตถัญญตา การรับรู้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่มีอยู่ 4. ด้านมัตถัญญตา การรู้หลักการประเมินสถานการณ์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น 5. ด้านกาลัญญตา การรู้จักประเมินและบริหารเวลาในการดูแลท้องถิ่นให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ 6. ด้านปริสญญตา การรู้จักความต้องการของชุมชนหรือประชาสังคมในท้องถิ่น และ 7. ด้านปุคคสญญตา การรู้จักประชาชนในท้องถิ่น คนในบังคับบัญชาหรือเครือข่ายที่ต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งการประยุกต์หลักสี่ประการ 7 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ประชาชนจะหันมาพิจารณาถึงผลดี ผลเสีย และผลประโยชน์ที่กำลังจะได้รับ รวมถึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดผลงานของนักการเมืองที่ได้ให้สัจจะวาจาไว้กับประชาชน โดยประชาชนจะเป็นผู้ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นรวมถึงเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อการเลือกตั้งในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์อาคม อาคมธีโร (2565) ที่ศึกษาเรื่อง พุทธบูรณาการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย ของจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไป การพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่นของจังหวัด เพชรบุรี ประกอบด้วย มิติสถาบัน มิติกระบวนการมีส่วนร่วม มิติวิถีชีวิตของคนในชุมชน ท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1. การมีระบบกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญ 2. วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย 3. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 4. ระดับการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น และ 5. ลักษณะนิสัยของประชาชนในท้องถิ่น ส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสัปปุริสธรรม โดยบูรณาการเข้ากับการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตย ท้องถิ่น ประกอบด้วย 1. ธัมมัญญา ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเคารพกฎหมายบ้านเมือง 2. อัตถัญญา ส่งเสริมสร้างความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยแก่ประชาชนในท้องถิ่น 3. อัตตัญญา ส่งเสริมความเป็นพลเมืองและนักปกครองที่ดี 4. มัตตัญญา ส่งเสริมการใช้อำนาจอย่างมีขอบเขตและใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 5. กาลัญญา ส่งเสริมการรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม 6. ปริสัญญา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และ 7) ปุคคัลัญญา ส่งเสริมการเคารพในสิทธิและเสรีภาพ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรม และการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างความนิยมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์กรความรู้จากการวิจัย การสื่อสารทางการเมือง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านผู้ส่งสาร คือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการพัฒนาความเจริญในท้องถิ่น ไม่ให้เกิดเป็นการสื่อสารทางเดียว หรือบนลงล่าง มีการสื่อสารแบบแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และควรใช้การสื่อสารกันโดยตรงระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชน ไม่ผ่านผู้อื่น คนกลาง หรือตัวแทนเพื่อป้องกันความผิดพลาดตกหล่นในการสื่อสารจนเกิดความเข้าใจผิดได้

2. ด้านเนื้อหาข่าวสาร คือ การสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชน มีการใช้ข้อมูลลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดผิดพลาดตกหล่น ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบข้อมูลอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

3. ด้านช่องทางสื่อสาร คือ การส่งเสริมให้มีการสื่อสารหลากหลายช่องทางเหมาะสมกับประชาชนในท้องถิ่นบนพื้นฐานความหลากหลายและความแตกต่าง การสนับสนุนการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนในทุกช่องทางที่ทำได้ และมีการส่งข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นจากภาคประชาชนในท้องถิ่น

4. ด้านผู้รับสาร คือ การสนับสนุนให้เกิดค่านิยมทางการเมืองท้องถิ่นบนพื้นฐานความถูกต้อง ตลอดจนส่งเสริมการตระหนักรู้ปัญหาในท้องถิ่นของตนและใกล้เคียงแบบองค์รวม บางอย่างต้องแก้ทั้งระบบมิใช่แก้เพียงท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งแห่งเดียว ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขึ้นในท้องถิ่น

โดยสรุป การสื่อสารทางการเมืองจึงควรพัฒนาให้ครบองค์ประกอบอย่างรอบด้าน กล่าวคือ มีการสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชน การเลือกใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม ส่งเสริมให้มีช่องทางที่เหมาะสมกับประชาชนในท้องถิ่น และสนับสนุนให้เกิดค่านิยมทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน การสร้างความนิยมในการเลือกตั้งท้องถิ่นต้องประกอบไปด้วยการสอดประสานกันระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นและประชาชน ต้องมีความสมบูรณ์ในทุกด้าน ทั้งความเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน เชื่อมโยงประชาชนได้ การขยายช่องทางมีส่วนร่วมทางการเมืองสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประชาชนผ่านช่องทางทางการเมืองที่เข้มแข็ง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ เป็นการร่วมมือกันเพื่อผลักดันให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และการผลักดันนโยบายสาธารณะร่วมกับประชาชนให้สอดคล้องสภาพของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรผลักดันนโยบายที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ควรเป็นนโยบายที่มีความเฉพาะเจาะจงและเหมาะสมกับลักษณะท้องถิ่น

2. ภาครัฐควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องงบประมาณที่ให้การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเท่าเทียม เป็นธรรม และเพียงพอกับแต่ละพื้นที่ และควรมีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณว่ามีความเหมาะสมกับผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด และควรมีบทลงโทษที่เป็นรูปธรรมสำหรับการงบประมาณไม่ตรงวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชควรส่งเสริมการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ทั้งเรื่องกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติในการเลือกตั้งท้องถิ่นแก่ประชาชนอยู่เสมอ โดยควรทำอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องเพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัด และส่งเสริมให้นักการเมืองในท้องถิ่นให้เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ กติกา มารยาทของทางราชการและสังคมท้องถิ่น

2. คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชควรส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองกับประชาชน มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และทัศนคติในการเลือกนักการเมืองที่ดี โดยการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่ในการให้ความรู้แก่ประชาชนในแต่ละชุมชน รวมทั้งเปิดช่องทางในการให้ประชาชนได้แสดงออกทางความคิดที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการสื่อสารทางการเมือง และสนับสนุนให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองที่เป็นธรรมและไม่เกิดความเอนเอียงไปในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน อาทิ การมีส่วนร่วมทางด้านการสื่อสาร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมในทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การเรียกคืนอำนาจโดยการถอดถอน/ปลดออกจากตำแหน่งทางการเมือง การริเริ่มเสนอแนะทางการเมือง การเข้าร่วมประชาพิจารณ์/ประชามติ ที่มีผลต่อการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นความเป็นประชาธิปไตย เพื่อวัดและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยพิจารณาตามหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน หลักสิทธิเสรีภาพ หลักความเสมอภาค และหลักภราดรภาพ

เอกสารอ้างอิง

- บาว นาค. (2552). *การสื่อสารทางการเมืองในสถานการณ์ความขัดแย้งของสังคมไทย*.
ปัตตานี: ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้.
- ประคอง มาโต. (2564). *การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อ
นักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2532). *ข่าวสารการเมืองของคนไทย 2532*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์
เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม
(พิมพ์ครั้งที่ 34)*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศึกษาเพื่อสันติภาพ.
- พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร. (2564). *การนำหลักพุทธธรรมมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ดุชนิ
พนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชารัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์อาคม อาคมธีโร. (2565). *พุทธบูรณาการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบ
ประชาธิปไตย ของจังหวัดเพชรบุรี (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2564). *จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัด
นครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานสถิติจังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สุภาภาณูจน์ ชัยฤกษ์ และคณะ. (2563). *โครงการศึกษาการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ปี 2563
: การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครศรีธรรมราช (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สุรวุฒ ฒ ณะอง. (2566). *การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงในการบริหารองค์กร*. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*,
6(1), 189-198.
- Yamane, T. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York:
Harpen and Row.